శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే ద్వావింశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ తృతీయస్కంధే ద్వావింశోఽధ్యాయః ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
ఏవమావిష్కృతాశేషగుణకర్మోదయో మునిం।
సవ్రీడ ఇవ తం సమ్రాడుపారతమువాచ హ ॥ **1** ॥

మనురువాచ
బ్రహ్మాసృజత్స్వముఖతో యుష్మానాత్మపరీప్సయా।
ఛందోమయస్తపోవిద్యాయోగయుక్తానలంపటాన్ ॥ **2** ॥

తత్త్రాణాయాసృజచ్చాస్మాన్ దోఃసహస్రాత్సహస్రపాత్।
హృదయం తస్య హి బ్రహ్మ క్షత్రమంగం ప్రచక్షతే ॥ **3** ॥

అతో హ్యన్యోన్యమాత్మానం బ్రహ్మ క్షత్రం చ రక్షతః।
రక్షతి స్మావ్యయో దేవః స యః సదసదాత్మకః ॥ **4** ॥

తవ సందర్శనాదేవచ్ఛిన్నా మే సర్వసంశయాః।
యత్స్వయం భగవాన్ ప్రీత్యా ధర్మమాహ రిరక్షిషోః ॥ **5** ॥

దిష్ట్యా మే భగవాన్ దృష్టో దుర్దర్శో యోఽకృతాత్మనాం।
దిష్ట్యా పాదరజః స్పృష్టం శీర్ష్ణా మే భవతః శివం ॥ **6** ॥

దిష్ట్యా త్వయానుశిష్టోఽహం కృతశ్చానుగ్రహో మహాన్।
అపావృతైః కర్ణరంధ్రైర్జుష్టా దిష్ట్యోశతీర్గిరః ॥ **7** ॥

స భవాన్ దుహితృస్నేహపరిక్లిష్టాత్మనో మమ।
శ్రోతుమర్హసి దీనస్య శ్రావితం కృపయా మునే ॥ **8** ॥

ప్రియవ్రతోత్తానపదోః స్వసేయం దుహితా మమ।
అన్విచ్ఛతి పతిం యుక్తం వయఃశీలగుణాదిభిః ॥ **9** ॥

యదా తు భవతః శీలశ్రుతరూపవయోగుణాన్।
అశృణోన్నారదాదేషా త్వయ్యాసీత్కృతనిశ్చయా ॥ **10** ॥

తత్ప్రతీచ్ఛ ద్విజాగ్ర్యేమాం శ్రద్ధయోపహృతాం మయా।
సర్వాత్మనానురూపాం తే గృహమేధిషు కర్మసు ॥ **11** ॥

ఉద్యతస్య హి కామస్య ప్రతివాదో న శస్యతే।
అపి నిర్ముక్తసంగస్య కామరక్తస్య కిం పునః ॥ **12** ॥

య ఉద్యతమనాదృత్య కీనాశమభియాచతే।
క్షీయతే తద్యశః స్ఫీతం మానశ్చావజ్ఞయా హతః ॥ **13** ॥

అహం త్వాశృణవం విద్వన్ వివాహార్థం సముద్యతం।
అతస్త్వముపకుర్వాణః ప్రత్తాం ప్రతిగృహాణ మే ॥ **14** ॥

ఋషిరువాచ
బాఢముద్వోఢుకామోఽహమప్రత్తా చ తవాత్మజా।
ఆవయోరనురూపోఽసావాద్యో వైవాహికో విధిః ॥ **15** ॥

కామః స భూయాన్నరదేవ తేఽస్యాః
పుత్ర్యాః సమామ్నాయవిధౌ ప్రతీతః।
క ఏవ తే తనయాం నాద్రియేత
స్వయైవ కాంత్యా క్షిపతీమివ శ్రియం ॥ **16** ॥

యాం హర్మ్యపృష్ఠే క్వణదంఘ్రిశోభాం
విక్రీడతీం కందుకవిహ్వలాక్షీం ।
విశ్వావసుర్న్యపతత్స్వద్విమానా -
ద్విలోక్య సమ్మోహవిమూఢచేతాః ॥ **17** ॥

తాం ప్రార్థయంతీం లలనాలలామ -
మసేవితశ్రీచరణైరదృష్టాం ।
వత్సాం మనోరుచ్చపదః స్వసారం
కో నానుమన్యేత బుధోఽభియాతాం ॥ **18** ॥

అతో భజిష్యే సమయేన సాధ్వీం
యావత్తేజో బిభృయాదాత్మనో మే ।
అతో ధర్మాన్ పారమహంస్యముఖ్యాన్
శుక్లప్రోక్తాన్ బహు మన్యేఽవిహింస్రాన్ ॥ **19** ॥

యతోఽభవద్విశ్వమిదం విచిత్రం
సంస్థాస్యతే యత్ర చ వావతిష్ఠతే ।
ప్రజాపతీనాం పతిరేష మహ్యం
పరం ప్రమాణం భగవానన౦తః ॥ **20** ॥

మైత్రేయ ఉవాచ
స ఉగ్రధన్వన్నియదేవాబభాషే
ఆసీచ్చ తూష్ణీమరవిందనాభం ।
ధియోపగృహ్ణన్ స్మితశోభితేన
ముఖేన చేతో లులుభే దేవహూత్యాః ॥ **21** ॥

సోఽనుజ్ఞాత్వా వ్యవసితం మహిష్యా దుహితుః స్ఫుటం ।
తస్మై గుణగణాఢ్యాయ దదౌ తుల్యాం ప్రహర్షితః ॥ **22** ॥

శతరూపా మహారాజ్ఞీ పారిబర్హాన్ మహాధనాన్ ।
దంపత్యోః పర్యదాత్ప్రీత్యా భూషావాసః పరిచ్ఛదాన్ ॥ **23** ॥

ప్రత్తాం దుహితరం సమ్రాట్ సదృక్షాయ గతవ్యథః ।
ఉపగుహ్య చ బాహుభ్యామౌత్కంఠ్యోన్మథితాశయః ॥ **24** ॥

అశక్నువంస్తద్విరహం ముంచన్ బాష్పకలాం ముహుః ।
ఆసించదంబ వత్సేతి నేత్రోదైర్దుహితుః శిఖాః ॥ **25** ॥

ఆమంత్ర్య తం మునివరమనుజ్ఞాతః సహానుగః ।
ప్రతస్థే రథమారుహ్య సభార్యః స్వపురం నృపః ॥ **26** ॥

ఉభయోర్ఋషికుల్యాయాః సరస్వత్యాః సురోధసోః ।
ఋషీణాముపశాంతానాం పశ్యన్నాశ్రమసంపదః ॥ **27** ॥

తమాయాంతమభిప్రేత్య బ్రహ్మావర్తాత్ప్రజాః పతిం ।
గీతసంస్తుతివాదిత్రైః ప్రత్యుదీయుః ప్రహర్షితాః ॥ **28** ॥

బర్హిష్మతీ నామ పురీ సర్వసంపత్సమన్వితా ।
న్యపతన్ యత్ర రోమాణి యజ్ఞస్యాంగం విధున్వతః ॥ **29** ॥

కుశాః కాశాస్త ఏవాసన్ శశ్వద్ధరితవర్చసః ।
ఋషయో యైః పరాభావ్య యజ్ఞఘ్నాన్ యజ్ఞమీజిరే ॥ **30** ॥

కుశకాశమయం బర్హిరాస్తీర్య భగవాన్మనుః ।
అయజద్యజ్ఞపురుషం లబ్ధా స్థానం యతో భువం ॥ **31** ॥

బర్హిష్మతీం నామ విభుర్యాం నిర్విశ్య సమావసత్ ।
తస్యాం ప్రవిష్టో భవనం తాపత్రయవినాశనం ॥ **32** ॥

సభార్యః సప్రజః కామాన్ బుభుజేఽన్యావిరోధతః।
సంగీయమానసత్కీర్తిః సస్త్రీభిః సురగాయకైః।
ప్రత్యూషేష్వనుబద్ధేన హృదా శృణ్వన్ హరేః కథాః ॥ **33** ॥

నిష్ణాతం యోగమాయాసు మునిం స్వాయంభువం మనుం।
యదా భ్రంశయితుం భోగా న శేకుర్భగవత్పరం ॥ **34** ॥

అయాతయామాస్తస్యాసన్ యామాః స్వాంతరయాపనాః।
శృణ్వతో ధ్యాయతో విష్ణోః కుర్వతో బ్రువతః కథాః ॥ **35** ॥

స ఏవం స్వాంతరం నిన్యే యుగానామేకసప్తతిం।
వాసుదేవప్రసంగేన పరిభూతగతిత్రయః ॥ **36** ॥

శారీరా మానసా దివ్యా వైయాసే యే చ మానుషాః।
భౌతికాశ్చ కథం క్లేశా బాధంతే హరిసంశ్రయం ॥ **37** ॥

యః పృష్టో మునిభిః ప్రాహ ధర్మాన్నానావిధాంఛుభాన్।
నృణాం వర్ణాశ్రమాణాం చ సర్వభూతహితః సదా ॥ **38** ॥

ఏతత్త ఆదిరాజస్య మనోశ్చరితమద్భుతం।
వర్ణితం వర్ణనీయస్య తదపత్యోదయం శృణు ॥ **39** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
తృతీయస్కంధే ద్వావింశోఽధ్యాయః ॥